Ministry of Higher Education and Scientific research

بەش.... مێژوو.........................

کۆلێژ......ئاداب.......................

زانکۆ ..... سەڵاحەددین.......................

بابەت .... کوردناسی گشتی.

پەرتووکی کۆرس – (ساڵی٢٠٢٤)

ناوی مامۆستا: م.کاروان جوهر محمد

بڕوانامە: بەکالۆریۆس، ماستەر

ساڵی خوێندن: ٢٠٢٣ – ٢٠٢٤

Ministry of Higher Education and Scientific research

پەرتووکی کۆرس

Course Book

١. ناوی کۆرس	دووەم
٢. ناوی مامۆستای بەر پرس	کاروان جوهر محمد
٣. بەش/ کۆلێژ	مێژوو/ ئاداب
٤. پەیوەندی	ئیمێل:karwan.mohammad@su.edu.krd ژمارەی تەلەفۆن: ٠٧٥٠٤٤٩٦٤١٩
٥. یەکەی خوێندن (بە سەعات) لە هەفتەیەک	بۆ نموونە تیۆری:٣ پراکتیک:
٦. ژمارەی کارکردن	**ئامادەبوونی مامۆستای وانەبێژ بۆ قوتابیان لە ماوەی هەفتەیەکدا** لەهەفتەیەك (٣) کاتذمێر
٧. کۆدی کۆرس	

<table>
<tr>
<td>
لێرە مامۆستای وانەبێژ پرۆفایەلێک دەنووسێت لەسەر ژیانی ئەکادیمی خۆی (تەنها ئەکادیمی) یان ئاماژە بە Webpage, Blog, Moodle دەکات
ناو: کاروان جوهر محمد
زمانزانی: کوردی/ بەڵێ (بەتەواوی)
عەرەبی/ باش
ئینگلیزی/ باش
خوێندنی زانکۆ: بکالوریوس – سەلاحەددین ٢٠١١
خوێندنی باڵا: هەڵگری بروانامەی ماستەر لە مێژووی نوێ و هاوچەرخ
پلەی زانستی: مامۆستای یاریدەدەر
- ژیانی ئەکادیمیم لە زانکۆی سەلاحەددین – هەولێر، وەکو مامۆستای یاریدەدەر لە بەشی مێژوو لە ساڵی (٢٠٢٠ – ٢٠٢١) دەستپێدەکات، لەو کات تاکو ئێستا وانەکانی (رێبازی لێکۆڵینەوەی زانستی، مێژووی کۆنی ئێران، مێژووی رۆژهەڵاتی ئاسیا، مێژووی هزری سیاسی، مێژووی ئەوروپا لە سەدەی هەژدە، دەروازەیەک بۆ مێژوو)م لە قۆناغەکانی یەک و دوو و سێیم کوتوتەوە، جگە لە بەشداری کردنم لە سیمینارەکانی کۆلێژو بەش.
- خوولەکان: بەشداری چەندین خوام کردووە لەوانە: فێربوونی زمانی ئینگلیزی، رێگاکانی وانەگوتنەوە، فێربوونی کۆمپیوتەر... هتد.
- ئەندامیەتی: ئەندامی کۆمەڵەی رۆشنبیری مێژووی کوردستان.
- چالاکییەکان:
- لە بواری نوسین: لە هەردوو گۆڤاری زانکۆی راپەڕین و زانکۆی سەلاحەددین توێژینەوەم لە بواری مێژوو بڵاوکردۆتەوە.

- کتێبی چاپکراو:
- ئیدریس بارزانی ١٩٤٤ – ١٩٨٧ ژیان و رۆڵی سیاسیی و سەربازی لە بزووتنەوەی رزگاریخوازی کورددا.
توێژینەوە بڵاوکراوەکانی:
١- رۆڵی مومتاز حەیدەری لە رۆژنامەگەریی کوردیدا. (لە گۆڤاری زانکۆی راپەڕین بڵاوکراوەتەوە)
٢- دیاردەی بارمتەگرتن لەلایەن پارتە سیاسییەکانی باشوری کوردستان ١٩٨٠ – ١٩٨٨ (پ. د. ك) (ی. ن. ك) (پاسۆك) بە نموونە. (لە گۆڤاری زانکۆی سەلاحەددین بڵاوکراوەتەوە)
٣- عەزیز عەقراوی ژیان و رۆڵی سەربازی و سیاسیی ١٩٢٤ – ١٩٨٠. (لە گۆڤاری زانکۆی گەرمیان بڵاوکراوەتەوە).
</td>
<td>٨. پرۆفایەلی مامۆستا</td>
</tr>
<tr><td></td><td></td></tr>
</table>

١٠. ناوەرۆكی گشتی كۆرس

لێرە مامۆستای وانەبێژ باس لە كۆرسەكە دەكات بە شێوەیەكی گشتی كە پێویستە ئەم خاڵانەی خوارەوە بگرتەوە:

گرنگی خوێندنی كۆرسەكە (بابەتەكە) : كۆنەكان و تیۆرەكانی .

وانەی كوردناسی یەكێكە لەو وانە سەرەكی و گرنگانەی كە لە لایەن وەزارەتی خوێندنی و باڵاو توێژینەوەی زانستی و زانكۆی سەڵاحەددین بە تایبەتی گرنگی و بایەخی زۆری پی دەدرێت و لە سەرجەم بەشە زانستی و مرۆییەكان دەخوێنرێت، گرنگی وتنەوەی ئەم وانەیە ئاشناكردنی قوتابیانی زانكۆیە بە مێژوو و جوگرافیا و فەرهەنگ و كەلتوورو تەواوی لایەنەكانی دیكەی گەلی كوردو كوردستان.

كۆرسی خوێندنی وانەكە چەند تەوەرێك لە خۆ دەگرێت:

<u>خشتەی وانەكان بە گوێرەی هەفتانە:</u>

هەفتەی یەكەم و دووەم: ٢/٥ – ٢/١٢

- ئامانجی بابەت
- بایەخ و گرنگی كوردناسی
- چەمك و مامای كوردناسی

تەوەری یەكەم/ جوگرافیای كوردستان:

- شوێن (پێگەی جوگرافی)شوێنی ئەسترۆنۆمی
- سنوور و ڕووبەر و شێوە

هەفتەی سێیەم و چوارەم: ٢/١٣ – ٢/٢٠

- تایبەتمەندی سروشتی كوردستان
- بەرزی و نزمی (تۆبۆگرافیای)
- ئاو و هەوا
- دەرامەتی ئاوی
- تایبەتمەندی مرۆیی كوردستان
- دابەشبوونی دانیشتوان بەپێی پێكهاتە
- دابەشبوونی دانیشتوان بەپێی ژینگە
- دابەشبوونی دانیشتوان بەپێی قەبارە

هەفتەی پێنجەم: ٢/٢٦ – ٣/٣

- ژیانی ئابووری لە كوردستان:
- ئابووری
- كشتوكاڵ

هەفتەی شەشەم: ٣/٤ – ٣/١١

تەوەری دووەم/ مـێژوو:

- ناوی كوردو كوردستان
- وشەی كورد (ڕیشەیی و مانای)
- زاراوەی كوردستان لەسەرچاوەكاندا
- مێژووی ڕیشەی نەژادی كورد
- نەژادی كورد لە دیدی ڕۆژهەڵاتناسان

هەفتەی حەوتەم و هەشتەم: ٤/٤ – ٤/١٧

- نەژادی كورد لە دیدی مێژوونوسانی كورد و غەیرە كورد
- دانیشتوانی كۆنی كوردستان
- هۆزەكانی كۆنی كورد
- مێژووی شارستانیەتی كۆنی كورد

هەفتەی نۆیەم: ٤/١٨ – ٤/٢٠

- **تەوەری سێیەم/ زمـان:**

چەند پێناسەیەكی زمان

- گرنگی زمان
- زمانی جەستە

هەفتەی دەیەم: ٤/٢٥ – ٥/٣٠

- تایبەتمەندییەكانی زمان
- گریمانەكانی پەیدابوونی زمان

هەفتەی دەیەم: ٥/٢ – ٥/٦

- خێزانە زمانەكان
- دیالێكتیكەكانی زمانی كوردی
- ئەلفوبێی كوردی

ئەرکەکانی قوتابی : ١- ڕوونکردنەوەی هەموو ئەو بابەتانەیە کە لە بارەی گەلی کوردەوە روون نەکراونەتەوە. ٢- بابەتەکە وەکو بابەتێکی رۆشنبیری گشتی دەبێ. ٣ - ڕاستکردنەوەی ئەو زانیارییانەی،کە ناحەزانی نەتەوەی کورد دژی کوردییان نوسیوە و نابابەتییانە لە بەرژەوەندی خۆیان ڕاستییەکانیان شێواندووە. ٤- ناساندنی سەربەخۆی زمانی کوردی و داب و نەریت و شێوازی بیرکردنەوە و شارستانیەتی کورد. ٥- ناساندنی قوتابی و خوێندکاران بە سامانی دەوڵەمەندی کەلتوور و کەلەپوور و جوگرافیاو لایەنە جیاجیاکانی ژیانی نەتەوەی کورد و نەژاد و مێژوو و زمان و ئەدەبیاتی کوردی . ٦ - تێگەیاندنی قوتابی و خوێندکاران لەو حەقیقەتەی کە کورد نەتەوەیەکی خاك دابەشكراوی بێ قەوارەیە و بە درێژایی مێژوو توشی قڕکردن و ڕاگواستن و گۆڕینی دیمۆگرافیای خاك و ناسنامەی نەتەوەیی بۆتەوە .
١٣. ڕێگەی وانە ووتنەوە لێرە مامۆستا ڕێگەی وانە ووتنەوە دەنووسێت، بۆ نموونە: داتاشۆ و پاوەرپۆینت، سەر تەختەڕەش، تەختەی سپی، سمارتبۆرد ... هتد. ١- بەکارهێنانی داتاشۆ وپاوەرپۆینت ٢-بەکارهێنانی تەختة سپي ٣-بةكارهێنان وپيشان داني نةخشةی تايبةت بةرِووداوة مێژوويةكان لة بابةتةكة ٤-بةشداری پێكردنی قوتابيان لةوانةكان
١٤. سیستەمی هەڵسەنگاندن لێرە مامۆستا جۆری هەڵسەنگاندن (تاقیکردنەوەکان یان ئەزموونەکان) دەنووسێت بۆ نموونە تاقیکردنەوەی مانگانە، کویزەکان، بیرکردنەوەی ڕەخنەگرانە (پریزەنتەیشن)، ڕاپۆرت نووسین، ووتار نووسین یان ئامادەنەبوونی خوێندکار لە پۆلدا...هتد. ئامانە چەند نمرەی لەسەردەبێت و مامۆستا چۆن نمرەکان دابەشدەکات؟ ١ - تاقي كردنةوةی قوتابيان (٢) مانطانة هةريةكيَك ١٥نمرة) ٢-تاقي كردنةوةی كويس وراثؤرت وسميناروبةشدار بوون (١٠نمرة)
١٥. دەرئەنجامەکانی فێربوون پڕکردنەوەی ئەم خانەیە زۆر گرنگە، مامۆستا دەرئەنجامەکانی فێربوون دەنووسێت. بۆ نموونە: ڕوونی ئامانجە سەرەکیەکانی کۆرسەکە (بابەتەکە) بۆ خوێندکار گونجاندنی ناوەرۆکی کۆرسەکە بە پێویستی دەرەوە و بازاڕی کار قوتابی چی نوێ فێردەبێت لە ڕێگەی پێدانی ئەم کۆرسەوە؟ ئامانجة سةرةكيةكاني بابةتةكة لةثلاني خويَندني سالآنة خراواتة رِوو تاوةكو زؤرترين زانياری بدريَتة قوتابي هةروةها خالَة طرنطةكاني بابةتةكة روون بيَت بؤ قوتابيان وبتوانن شرؤظةی بكةن و تاوتويَ ي رِووداوة ميَذوويةكان بكةن ئةمةش توناي زانستی قوتابيان زياد دةكات ودةتوانن تويَذينةوةی زانستی ئةنجام بدةن .

١٧. بابەتەکان	**ناوی مامۆستای وانەبێژ**

لێرە مامۆستای وانەبێژ ناونیشانی هەموو ئەو بابەتانە دەنووسێت کە بەنیازە بیڵێتەوە لە تێرمەکە. هەروەها کورتەیەک لە ئامانجی هەر یەک لە بابەتەکان وبەروار وکاتی وانەکە دەنووسێت. هەر تێرمێک لە ١٦ هەفتە کەمتر نەبێت.	ناوی مامۆستا وەک: ٣ کاتژمێر
١٨. بابەتی پراکتیک (ئەگەر هەبێت)	
	ناوی مامۆستا وەک: ٣-٤ کاتژمێر

١٩. تاقیکردنەوەکان

١. دارشتن: لەم جۆرە تاقیکردنەوەیە پرسیارەکان زۆربەی بە وشەی وەک روون بکەوە چۆن...؟ هۆکارەکان چی بوون...؟ بۆچی...؟ چۆن...؟ دەستپێدەکات.

لەگەڵ وەڵامی نموونەییان

نموونە دەبێت دەستەبەربکرێت

٣. بژاردەی زۆر: لەم جۆرە تاقیکردنەوەیە ژمارەیەک دەستەواژە دەستەبەردەکرێت لە ژێر رستەیەک وپاشان قوتابیان دەستەواژەی راست هەڵدەبژێرێت. نموونە دەبێت دەستەبەربکرێت

پرسیارەکان (پێناسە، هۆ، باسکرن، ژماردن، روونکردنەوة، تێڕوانینی قوتابی

نموونەی پرسیارةکان :

پ١: تەنها چوار لە مانەی خوارەوە پێناسە بکە:

١- مـارِ ٢- ئەرزەڕۆمی دووەم ٣- شالاوی چوارەمی ئەنفال ٤- زێی بچوک ٥- کوردناسی

پ٢: وەڵامی ئەمانەی خوارەوە بدەرەوە:

١- دەستـکـەوتەکـانی کۆماری کـوردستان لە مـەهـابـاد بـــژمـــێـــرە:

٢- بـــایـــەخ و گـــرنـــگی کـــوردناسی لە چیـدا دەبـیـنی، ڕوونی بـکەوە:

پ٣: وەڵامی تەنها دوو لـق بدەرەوە:

١- گرنگترین دەستکەوتەکانی شۆرشی ١٤ی تەموز ١٩٥٨ بۆ نەتەوەی کورد لە باشوری کوردستان چی بوون بیانژمێرە.

٢- دابەشـبـوونی دانـیـشـتـوانی کـــوردسـتـان بەپـێـی قـەبـارە ڕوون بـکەرەوە.

٣- ڕووبـــارەکـــانی کـــوردســتـــان بـــژمـــێـــرەو بـــاســیـــان بـــکـــە.

پ٤: جـیـنـۆسـایـد پـێـنـاسـە بـکە، پـاشـان جـۆرەکـانی بـــژمێرە و باسیان بـکــە.

. تێبینی تر

لێرە مامۆستای وانەبێژ دەتوانێت تێبین وکۆمەنتی خۆی بنوسێت بۆ دەوڵەمەندکردنی پەرتووکەکەی.

٢١. پێداچوونەوەی هاوەڵ

ئەم کۆرسبووکە دەبێت لەلایەن هاوەڵێکی ئەکادیمیەوە سەیر بکرێت و ناوەڕۆکی بابەتەکانی کۆرسەکە پەسەند بکات و جەند ووشەیەک بنووسێت لەسەر شیاوی ناوەڕۆکی کۆرسەکە و واژووی لەسەر بکات.

هاوەڵ ئەو کەسەیە کە زانیاری هەبێت لەسەر کۆرسەکە و دەبیت پلەی زانستی لە مامۆستا کەمتر نەبێت.